

SANDERINK, J. F. H. (1955) De behandeling van pruritus anogenitalis door middel van een lokaal anaestheticum (Efoïcaine). *Ned. T. Geneesk.* **99**, 1304.

BEHANDELING VAN ACNE JUVENILIS MET ANTIBIOTICA EN OESTROGENE STOFFEN

Vraag No. 12. Ter behandeling van acne juvenilis met secundaire infectie bevat mij een zalf, bevattende 2 pct chlooramfenicol en 0,015 pct diëthyl-stilboestrol, zeer goed. Zijn er bij voortgezet gebruik van deze zalf verschijnselen te verwachten, zoals aantasting van de bloedbereidende organen (aplastische anemie enz.), of gevolgen van overdosering van diëthyl-stilboestrol? De zalf wordt eenmaal daags dun ge-appliqueerd.

Antwoord. a. Aantasting van de bloedbereidende organen door uitsluitend uitwendig gebruikte chlooramfenicol is voorzover wij weten nooit beschreven. De kans hierop lijkt zeer klein, daar bij gebruik op een niet al te groot gedeelte van de huid slechts geringe hoeveelheden zullen worden geresorbeerd.

b. Door resorptie van oestrogene stoffen uit crèmes en haarlotions kunnen bij kinderen ongewenste bijwerkingen ontstaan. Ook in dit *Tijdschrift* zijn hiervan mededelingen te vinden (STOPPELMAN en VAN VALKENBURG 1955; J. F. THOMSON 1958; H. J. VERSTEEG 1956). Bij patiënten op de acne-leeftijd zal de kans hierop echter niet groot zijn. De mate van resorptie is overigens afhankelijk van de gebruikte zalfbasis.

Men kan zich afvragen, of de samenstelling van de gebruikte zalf wel rationeel is. Hij wordt gebruikt bij secundaire infectie van acne; chlooramfenicol is dan gericht tegen pathogene kokken, voornamelijk tegen *Staphylococcus aureus*. Daar de zalf in veel gevallen lange tijd gebruikt wordt, is de kans op ontwikkeling van resistentie niet gering. Dit kan voor de patiënt een belangrijk nadeel zijn, wanneer de kokken ernstige verschijnselen in andere organen dan de huid veroorzaken. In het algemeen gebruikt men voor de uitwendige behandeling daarvan liever antibiotica die voor bestrijding van inwendige infecties nauwelijks in aanmerking komen, zoals neomycine en bacitracine, of andere antibacteriële middelen waarbij men niet het ontstaan van resistentie behoeft te vrezen, zoals zwavel, Vioform, chloorhexidine enz.

Of van toevoeging van een oestrogene stof aan de zalf succes is te verwachten, valt te betwijfelen. Klinische ervaring leert, dat met inspuiting van oestrogene stoffen bij mannelijke acnepatiënten wel belangrijke verbetering te verkrijgen is, maar meestal alleen wanneer de dosis zo hoog is, dat er hinderlijke feminisatieverschijnselen ontstaan. Het is nauwelijks aan te nemen, dat bij vrouwelijke patiënten acne zal verbeteren door toediening van oestrogene stoffen in een dosis die bij behandeling met een zalf kan worden opgenomen, zelfs wanneer de zalfbasis de resorptie bevordert.

Literatuur: STOPPELMAN, M. R. H. en R. A. VAN VALKENBURG (1955) Pigmentaties en gynaecomastie ten gevolge van

gebruik van stilboestrol bevattend haarwater. *Ned. T. Geneesk.* **99**, 3925. — THOMSON, J. F. (1958) Stoornissen door het gebruik van stilboestrol bevattende haarmiddelen. *Ned. T. Geneesk.* **102**, 1547. — VERSTEEG, H. J. (1956) Gevolgen van een haargroeimiddel dat stilboestrol bevatte. *Ned. T. Geneesk.* **100**, 2568. — Vraag en Antwoord No. 33 (1956) Percutane werkzaamheid van stilboestrol bevattend haarwater. *Ned. T. Geneesk.* **100**, 917. — Vraag en Antwoord No. 9 (1958) Stilbépan. *Ned. T. Geneesk.* **102**, 327.

INGEZONDEN

THROMBOPHLEBITIS MIGRANS EN FIBRINOLYSINE

De laatste alinea van het antwoord op vraag no. 2 (1960) doet enige onbekendheid met de nieuwe literatuur over fibrinolysine vermoeden.

Fibrinolysine wordt, met streptokinase geactiveerd, in Amerika en in Engeland toegepast in de vorm van profibrinolysine.

Reeds in 1953 en 1954 zijn door CLIFFTON en medewerkers goede resultaten gemeld bij toepassing van fibrinolysine op een experimenteel stolsel bij honden en konijnen. Zij pasten gezuiverde fibrinolysine ook bij mensen en apen toe en brachten daarmede vervloeiing van het sputum teweeg.

Van latere datum stammen onderzoeken bij de mens, met het oogmerk, bloedstolsels te doen vervloeien.

MOSER (1958) paste fibrinolysine toe bij thrombophlebitis, cerebrale obstructie, coronaria-trombose. Hij bereikte goede resultaten, zonder belangrijke toxische reacties. Wel werd uit zijn onderzoek duidelijk, dat na drie dagen de kans op succes veel geringer wordt. Deze bevindingen werden bevestigd door SUSSMAN en FITCH (1958) en door SOKAL, AMBRUS en AMBRUS (1958). De laatste auteurs namen ernstiger toxische reacties waar dan de eerstgenoemde. MOSER bereikte vooral goede resultaten bij thrombophlebitis. Daarbij moet worden opgemerkt, dat anticoagulantia niet kunnen worden gemist wegens het gevaar, dat er op de beschadigde vaatwand weer een verse thrombus ontstaat.

Literatuur: CLIFFTON, E. E., D. A. CANNAMELA en C. GROSSI (1953) *J. appl. Physiol.* **6**, 143. — CLIFFTON, E. E., C. GROSSI en D. A. CANNAMELA (1954) *Ann. Surg.* **139**, 52. — CLIFFTON, E. E., C. GROSSI en D. A. CANNAMELA (1953) *Surg. Forum*, **4**, 179. — MOSER, K. M. (1958) *J. Amer. med. Ass.* **167**, 1695. — SOKAL, J. E., J. L. AMBRUS en C. M. AMBRUS (1958) *J. Amer. med. Ass.* **168**, 1314. — SUSSMAN, B. J. en T. S. P. FITCH (1958) *J. Amer. med. Ass.* **167**, 1705. — Vraag no. 2 (1960) *Ned. T. Geneesk.* **104**, 29.

Rotterdam, 2 januari 1960

J. H. L. URLUS

De opmerkingen van collega URLUS berusten op een misverstand. De door hem aangehaalde artikelen zijn natuurlijk wel bekend. De vraag heeft echter geen betrekking op verschillende vormen van flebotrombose en op oppervlakkige thrombophlebitis, die in deze artikelen worden besproken, maar op het typische en karakteristieke ziektebeeld van thrombophlebitis migrans. Dit ziektebeeld wordt in de recente artikelen niet genoemd en ook niet door CLIFFTON aan de orde gesteld. Het valt a priori niet te voorspellen, of bij deze speciale aandoening fibrolytische therapie een aanwinst zal betekenen en of de voordelen duidelijk tegen de nadelen en mogelijke gevaren zullen opwegen.

3 Februari 1960

REDACTIE